

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**JANUAR
1984**

**HERLUFSHOLM
KONTAKT**

INDHOLD

1. Fra Redaktionen...Pædagogernes Paternoster.
2. Trolletalen.
3. Frisk mod Antonia.
6. Docendo Discimus.
7. Kalenderen.
8. Herluf og Holberg.
11. Om Jens Fink-Jensen arrangementet.
11. Børns regneopgaver forandrer sig gennem årene.
12. Trollden med de tre næser.
14. Hvordan bruger vi biblioteket på Herlufsholm.
15. Sport og idræt.
16. Kommentar om gæsteelever.
17. Fra en korsangers liv.
18. Gyldne kæder og røde roser.
19. Draisineforeningen.
19. Summer School.
20. Trolleprisen 1984.
22. Folk og Fæ.
23. Eksamen i religion.
24. Set og Sket.

**JANUAR
1984**

HERLUFSHOLM KONTAKT

UDGIVER
Herlufsholm Skole. Bladets formål er at styrke forbindelsen mellem skolen og hjemmene, og dets spalter står åbne for læserindlæg som skønnes at være af almen interesse for læserkredsen. Redaktøren vælges af lærerrådet. Kontakt udkommer tre gange i løbet af et skoleår og uddeles gratis til skolens elever og deres hjem.

REDAKTION
Vagn Andersen
Hans-Jørn Bentzen
Jørgen Hvidtfelt Nielsen
Mads Nielsen-redaktør
Poul Bentzen-foto

ADRESSE
Herlufsholm Skole,
4700 Næstved.

Pædagogernes Paternoster.

Skoleårets arbejdsdage rummer for enhver lærer en række anledninger til at overveje situationen, den indsats eleven, læreren og skolen har gjort. Som perler på en snor, ja som rosenkransens store perler afbryder den ensartede række af små, kommer disse stunder i tanken med »fortidens synder«. Der er eksamen først og fremmest, prøver, forældremøder og karakterbøger, mødet om de nye 1. g-elevens status og orienteringsmøder for nye aspiranter.

På Herlufsholm har vi den enestående chance at kunne følge eleverne i kostskolen fra 6. klasse hele vejen til gymnasiet. Det betyder blandt meget andet at vi inden for murene kan diskutere og vurdere arbejdet i de to skoleformer og kan iagttage problemerne ved overgang fra grundskole til gymnasium, der medfører lærerskrift, classeskift samt nye krav og arbejdsformer.

At registrere problemerne er ikke at have løst dem, det er nemlig ikke så let, og ikke kun eleverne har svært ved at holde balancen i overgangssituationen. Pudsigt nok var det lettere at finde illustration til elevernes balancekunst end til lærerens!

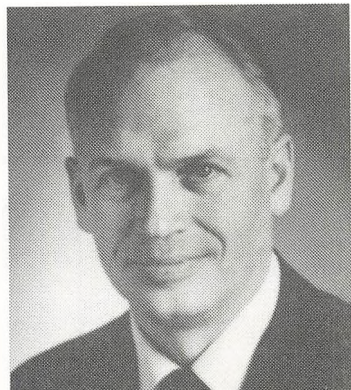
Til gengæld har lærerne nedsat et udvalg som skal behandle problemerne. Vi ønsker medlemmerne gode stille stunder med rosenkransen. Og ber til at billedet af den legende balancekunst må inspirere til et godt resultat.

..... fra Redaktionen.

TROLLETALEN

14. januar 1984.

*Årets Trolletaler, civ. ing. Ebbe J. Broe Christensen.
Student fra Herlufsholm 1943. Adm. direktør for
Gutenberghus samt placeret i ledelsen for en række
andre større erhvervsvirksomheder.
Bestrider endvidere vigtige tillidshverv som
Medlem af Industrirådet og Medlem af Akademiet
for de tekniske Videnskaber.*

Vi samles her i Herlufsholm kirke for at mindes stifterne og for et øjeblik at lade tankerne kredse om de to mennesker, Herluf og Birgitte, som skabte grundlaget for den skole, som for diple og duple, forstander og hørere er nutid og for gamle Herlovianere er fortid, som danner en solid del af det fundament, hvorpå deres tilværelse bygger.

Det er en traditionsrig morgen, fanen er ført ind, Te Deum er afsunget, lysene skinner varmt og smukt i det gamle rum, og om lidt går processionen forbi stifternes prægtige gravmæle bag alteret.

Hvadenten man ser frem til en spændende dag, et dejligt bal eller blot er kommet for at opleve øjeblikket og stemningen i kirken, så berøres man af situationens ro, fred og værdighed - en dejlig tradition.

Men der er tradition for andet end gode traditioner.

Det er en tradition eller i hvert fald en stadig gentagelse i menneskehedens historie, at vilkårene ustandselig ændres, at kriser udløses, og at forudsætninger brister.

Vi lever i en tid, hvor vold, terror, krig og økonomiske ulykker er daglig kost i TV, radio og aviser, og hvor problemerne synes at have en tendens til at eskalere.

Men historisk har der været kriser i alle tidsaldre.

Det vigtigste er ikke at blive grebet af alle de vanskeligheder og problemer, kriser skaber, men at gribe de muligheder der eksisterer for at dreje udviklingen i en gunstig retning.

Når jeg i min skoletid tænkte på Herluf Trolle og Birgitte Gøye, så jeg for mig modne, voksne, rolige, trygge mennesker, som traf beslutninger helt af egen vilje og uden større modgang. Det billede passer nok ikke ganske.

Stifterne levede i en urolig, politisk periode med så voldsomme begivenheder som Det stockholmske Blodbad og Grevens Fejde og med så stærk en kulturel brydning som reformationen. Herluf levede med pligter som lensmand, dommer, medlem af kommissioner og råd, der medførte mange rejser, som holdt ham borte fra hjemmet.

Det medførte også konfliktfyldt arbejde på det materielle område ved deltagelse i omfordelingen af den katolske kirkes besiddelser efter reformationen, på det politiske området indblandet i striden mellem kongen og Peder Oxe og mod slutningen af sit liv som krigsførende admiral.

Birgitte blev tidlig moderløs og allerede som 14-årig mod sin vilje trolovet med Junker Då. Det er nok vanskeligt i dagens Danmark helt at forstå, hvor svær en tid Birgitte gennemgik. Tidlig moderløs havde hendes stedmoder som sagt virket for hendes trolovelse med Jesper Då, som Birgitte imidlertid ikke ønskede at gifte sig med, hvorfor hun til stadighed modsatte sig giftemålets gennemførelse. En trolovelse på den tid var nærmest mere bindende end et ægteskab i dag. Hendes kamp for at få trolovelsen hævet varede da også 15 år - det er mere

end to gange det tidsrum, en dippels ophold på Herlufsholm normalt varer. Endelig efter den lange kamp fik hun som næsten 30 årig troløvelsen hævet ved en universitetsdom i 1540. Hun plagedes dertil livet igennem af et svagt helbred og måtte efter Herlufs død strides med sin slægt om oprettelsen af Herlufsholm, idet flere af hendes slægtninge krævede beslutningen om at oprette Herlufsholm omstødt for at de kunne få skolen og dens jordtilliggende udlagt som arv for Dem.

Begge fik således et rigt mål af livets prøvelser og bar dem med styrke.

De bar formentligt ikke blot prøvelserne med styrke men også med ynde.

Herluf påtog sig de pligter, han blev pålagt efter alle beskrivelser med stor samvittighedsfuldhed, med flid og udøvede sine beføjelser med forståelse og mildhed.

Alle betragtninger om Herlufs og Birgittes ægteskab peger på et harmonisk samliv og på ønsket om at yde noget i tilværelsen.

Dette ønske om at yde finder også udtryk i Herlufs ord til Niels Hemmingsen: »Mister jeg liv får jeg vel liv igen. Ved I hvorfor vi bærer guldkæder og har jordegods?« - og som slutter så dejligt dansk og prosaisk: »Ja, vil vi have det søde, så må vi også tage det sure med«.

Og så drog han da ud i den krig, som en noget uerfaren og temperamentsfuld Frederik II havde startet.

I historiens og bagklogskabens spejl kan man måske spørge til hvad nytte en svensk og en dansk konge brændte og røvede på hinandens kyster.

Over et halvt sekel tidligere 1492 havde Columbus opdaget Amerika og tænk hvis de to monarker, den svenske og den danske, havde udrustet en fælles flåde til dette land og virket for fredelig udnyttelse af de enorme ressourcer, der her fandtes.

Men man skal vel ikke pege fingre af fortiden, når nutidens store stater, efter at rumfart og rumfartens muligheder er erkendt, stadig har travlt med at vende sig mod hinanden i stedet for at søge at udforske de enorme ukendte mål i rummet ved fælles hjælp.

Det er en kunst at enes. Det er det nu og det var det dengang. Ja, det var formentlig endnu sværere i 1500-tallet, hvor formidling af nyheder og budskaber var usikker.

Herluf og Birgitte lod sig imidlertid ikke gå på af deres livs trængsler og selv det forhold, at de ikke fik børn, vendtes til en positiv handling i ønsket om og viljen til at skabe Herlufsholm skole, en skole til opfostring af dansk ungdom i tråd med de idealer, de selv stræbte at leve efter.

Nu er det jo ikke meget på mode at bære gyldne kæder i dagens Danmark, men den gamle grundsætning om at ret og pligt følges ad kan udtrykkes på mange måder. En stor dansk mand fra vor egen tid har sagt det således: »Den, der har evnen, har også pligten«.

At udvikle evner til færdigheder og forståelse til at kunne påtage sig pligter er skolens væsen. Men dannelsen af viljen til også at ville er mindst lige så vigtig.

Herlufsholms stiftere havde viljen til at sætte deres ønsker igennem. De handlede ud fra klare forudsætninger som så smukt udtrykt i Birgittes valgsprog: »Frygt Gud - gør ret - og forlad dig ikke på mennesker.«

Frygt Gud - husk, der er altid nogen eller noget større end dig selv.

Gør ret - hvor utroligt svært - men hvor attråværdigt.

Og forlad dig ikke på mennesker - husk, at kødet er skrøbeligt.

Vi lever i krisetider - som mange før os har gjort det.

Vi lever også med et stort privilegium: At forældre har hjulpet os til at få del i arven efter Herluf og Birgitte gennem en påvirkning fra Herlufsholm.

Ord kan ikke fuldgældigt tolke vore tanker i denne sammenhæng, og derfor går vi om lidt i procession forbi stifternes gravmæle. Hver enkelt kan så gøre sig sine tanker. Alle må føle det rigtigt på denne dag at udtrykke en oprigtig og dyb taknemmelighed over for Herluf og Birgitte - for, hvad de har skænket hver enkelt, og for, hvad deres gave har betydet for det danske samfund.

FRISK MOD ANTONIA!

Mads Nielsen

»Hvad skal man tro, når ens forældre bliver ved med at tale om den dejlige gymnasietid - deres egen altså?« klager en sproglig pige i 1.g. »dengang var skolen vist bare inspiration og glæde, og man havde tid og kræfter til alt muligt kulturelt og festligt foruden lektierne. Efter det første halve år i 1.g. synes jeg, vi har en meget stor lektiemængde og bruger en masse tid på hjemmearbejdet. I skolen sammenligner vi hele tiden karakterer og er spændt på om vi ryger helt ned i kælderens til første karakterbog. Og man skæver til klassekammeraterne: klarer de sig bedre? Ved juletid er man så heldig at få 8 i snit - men hvad er det så værd? Udsigt til at slide og pukle i de tre år for at beholde et 8; da vil kammeratskabet ikke kunne få ret meget tid, og karakteren er ikke meget værd som adgang til videre uddannelser!« Det var med en vis både lærer- og forældre-beklemmelse, jeg læste de linjer - men klassen klappede, da de hørte dem læst op. Hvor stor en sandhed rummer de? Fred være med de mange forældre, som har haft en god og glad gymnasietid; nostalgis kosmetik har dog nok i mange tilfælde sminket sandheden. Som lærer i gymnasieskolen kan man ikke for tit og for tydeligt foreholde forældre, at gymnasiet idag i hvert fald på mange felter er en både anderledes og bedre skole. Men måske er det rigtigt at de for 25 år siden havde både mere tid og bedre evne til fest og glæde i gymnasieårene. En ting har i hvert fald ændret sig. Idag har vi i hver enkelt klasse et bredere udsnit af befolkningen repræsenteret, eleverne er på en gang mere bevidste om at være fælles om at tilhøre »de unge«, markant forskellige fra »de gamle« - men er samtidig præget af pluralismen i det øvrige samfund, både individuelt og i gruppen: miljø- og værdiforskelle og ikke mindst forskelle i holdninger til det at uddanne sig skaber større spændinger, større udviklingsmuligheder, men ikke absolut »fest og glæde«. (Så vidt jeg husker

havde den pæne gamle skole en medalje for præmieeleven, der stod på bagsiden: Hold kæft og bliv kloge).

Lidt mere håndfast er problemet: Har de unge mindre tid idag, tid til trivsel, vækst og glæde? En lille episode fra et af decembers forældremøder for 1.g. kan give lidt af svaret. En mor spurgte (altid mødre?): »Hvor lang tid regner skolen med at hjemmearbejdet vil tage den gennemsnitlige elev i ny-sproglig 1.g.!« Tysklæreren svarede en time til halvanden - og begrundede hvorfor. Latinlæreren mente i hvert fald én time, ud fra sit fags standard. Studievejlederen fortsatte en rask hovedregning for en normaldag (fransk, historie eller dansk - for slet ikke at tale om geografi, som mange finder »det allersværeste at forstå!«) og fik ugens samlede arbejdstid til mindst 60 timer. Så blev der slet ikke talt om lang transporttid for elever fra oplandet. Eller om at kostskolen har normeret en »la!« (læsesal, dvs. påbudt arbejdsro for alle) pr. uge til 12,5 time oven i skemaets 30 skoletimer - så hvis kostelever skal honorere latin-, tysk- og andre læreres krav, må de indskyde mindst tre daglige ekstratimer til hjemmearbejde!

På hverdage, ganske vist, men det er nok ikke meningen man skal komme hviledagen i hu, for tysklæreren og hans kolleger fremhævede udtrykkeligt at den nævnte forventede arbejdsindsats gælder den daglige forberedelse; længere skriftlige opgaver (tysk og engelsk kommentering, dansk stil, historiespeciale, biologispeciale o.l. mere avancerede opgaver) tænkes løst »samlet«, fx. i weekender. Så har man det at glæde sig til.

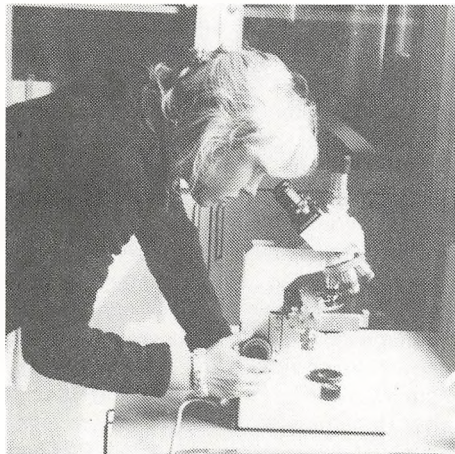
Det er på denne baggrund mærkeligt at nogen kan nære frygt for at de unge skal spille fritiden foran »dummen« eller videoapparatet.

Der kan rejses forskellige spørgsmål på denne baggrund. Viser tallene at lærerne ikke aner hvad der forlanges i andre fag. Eller at eleverne er dummere end tidligere? Forsøger man en frasortering gennem lektiebyrden? Er eleverne idag dårligere forberedt fra folkeskolen til gymnasiets opgaver og arbejdsform? Er lærerne idag dårligere

til at undervise og skubber mere over til hjemmearbejdet? Er problemerne specielle for de sproglige, det vil i overvejende grad sige pigerne?

I det følgende skal jeg give et bud på nogle af svarene, specielt det allervigtigste, vores tvivlende 1.g-pige stillede: Hvad kan det alt-sammen nytte, var det 8-tal sliddet værd? Jeg underviser i år begge de to sproglige 1.g-klasser (i henholdsvis dansk og engelsk) og måtte ved juletid konstatere at hele 7 navne på klasselisterne ikke stemte (årsager: slet ikke mødt, gået til 10. klasse, gået til handelsskolen, gået ud til...?). Men studievejlederne kunne berolige mig, matematikerne kendte ikke til nogen form for epidemi. Så kunne det måske være et svagt tegn på at overgangs- og gymnasieproblemerne var større for de sproglige? Det forstærkede i hvert fald nogle overvejelser.

Som bekendt har vi oplevet en øget (nu stagneret) tilgang til gymnasiet med særlig svulmen af den matematiske gren på bekostning af den nysproglige. Denne skævhed kan have noget at gøre med en samfundsvikling hvor teknologiske krav gør det bedre at være matematiker, »det fører til mere«. Da samtidig resultaterne af folkeskolens afgangsprøver i matematik efter 9. klasse er en usikker vurdering af matematisk talent, forledes mange til at vælge matematisk gren på falsk grundlag.

...der er også matematiske piger!

En del som var egnede for nysprogligt gymnasium tilskyndes til at vælge handelsgymnasiets erhvervsrettede tilbud (eller hf-enkeltfag, som kan skaffe en færdigpakket adgangsbillet til fx. sygeplejeskolen). For- delingen bliver da, at nysproglig linje bliver for humanister specielt af hunkøn og uden særlig målrettet eller (selv)bevidst holdning i uddannelsesforløbet. Generelt kan man sige at både folkeskolen og - hvad værre er - gymnasiet forsømmer at lære eleverne en effektiv og bevidst arbejdsform til hjemmearbejde. Modetendenser har privilegeret motivationspædagogikken og ofret nødvendig formal-læren og terperi. Og nu kniber det paradoksalt nok at bevare motivationen i løbet af 1.g. fordi formelle og fundamentale færdigheder mangler. Det kan sikkert være slemt nok i matematik og fysik, men har man nogenlunde let ved disse fag, vil fx. hjemmearbejdet og indlæringsprocessen være orienteret mod kontante resultater og problemløsninger. Elever vil selv vide hvornår målet er nået, og ofte vil det ske på over-skuelig tid. I de humanistiske fag og spc. sprogene vil man nok kunne udpege færdigheder og paratviden som en del af sit mål, men dog underordnet i en større bevægelse mod erkendelse - ofte erkendelse af et ikke entydigt problem. De to sider af arbejdet man således kunne kalde »terpeprocessen« og »modningsprocessen« kender mange nysproglige ikke fra deres tidligere skole. Terpeskolen har været lagt for had for så vidt angår årstal, salme- og andre vers samt navnestof, mens gloseindlæring, grammatik og andre sproglige formalia blev puttet ind i multiple choice ruder i engangshæfter o.l. - former som var kedelige som legetøj og ineffektive som læremidler. De forskellige målsætninger i folkeskolens og gymnasiets sprogundervisning har forbindelse med valget af arbejdsform. Kommunikativ kompetence (meddelelseseffektivitet som en helhed af lytte-, læse- og taleprocesser) kan i folkeskolen opnås eller trænes uden formelle finesser og med et enkelt ordforråd (en slags basic), langt enklere end det der kræves af en nysproglig: et

DOCENDO DISCIMUS

Marianne Olsen

I gamle dage havde man en veldefineret opfattelse af hvad der var naturvidenskaberne kendemærke på den ene side, og på den anden side vidste man hvad der karakteriserede de fag man kaldte humaniora.

»De gode, gamle dage« endte stort set med Einstein og Niels Bohr. Før deres tid havde man den forståelse at naturvidenskab var objektiv videnskab, og det betød at hvad man fandt ud af inden for fysik, matematik eller kemi (fagfolk vil sikkert være i stand til at føje andre fagområder til) det var ganske vist og ubestrideligt, medens de områder der ligger indenfor humaniora kræver et særligt udtryk, fordi det er subjektivt betinget, forståelsen afhænger af den person, der beskæftiger sig med et givet emne, og derfor afhænger forståelsens sandhedsværdi af i hvor høj grad man er i stand til at gøre den klar for andre.

Einstein og Bohr mente imidlertid at naturvidenskaberne ikke ganske sikkert var at betragte som objektive - og pludselig blev der en hel ny verden af samtalepartnere, hvilket var en stor lykke, så sandt som den virkelige samtale er en af de få foreteelser i denne usle verden, der kan give os fornemmelsen af at være mennesker.

I 3.x. benyttede vi os i det tilbagelagte efterår af denne erkendelse og af at Svend Andersen har skrevet en fremragende lærebog til faget religion, »Menneskets møde med universet«. Heri gennemgås de forskellige verdensbilleder vi kender fra vores kultur og de forskellige opdagelsers indgriben i menneskets religiøse selvforståelse. Når det drejer sig om vores kultur, må det da også indebære en hel del fysisk undervisning. Hvad gør man så, når lærerens humanistiske uddannelse OGSÅ indebærer at hun er uhjælpeligt uvidende om anden fysik end den hun for femogtyve år siden græd over ikke at kunne lære?

Vi byttede rollerne om til en fordeling med uvidende partnere. Undervisningen blev til dialog. Eleverne, som jo er matematikere,

underviste læreren, og læreren stillede spørgsmål, hun ikke selv kendte svaret på. Lad mig sige til alle kære kolleger: Jeg har faktisk aldrig været ude for så elskværdige og overbærende lærere som mine elever fra 3.x. Inden jul spurgte jeg dem hvorfor de havde været så rare og så lidt utålmodige og de svarede:

At for det første vidste de hvordan læreren var, hvor svært det kunne være at forstå hvad en lærer forklarede, og derfor vidste de også hvor tiltrængt tålmodighed er, og at de jo vidste fra andre situationer at de var noget jeg kunne; på den baggrund var det jo også godt nok at der også var nogle jeg gerne ville lære, og så var det jo normalt at udfolde sig. »Men«, var der én der spurgte, synes du nu også at du har lært noget?« Og her måtte jeg indrømme at jeg nok ved mere end ved efterårsferiens ophør men at jeg sandelig ikke har forstået det hele. »Det er jeg dog ikke så ked af,« sagde jeg, »for jeg vil gerne prøve det samme i en anden klasse, og jeg føler en særlig glæde ved at blive undervist.« Samtidig kan jeg sige, at jeg i lang tid ikke har haft så velforberedt en klasse som 3.x. i netop dette forløb (det kunne kontrolleres på de ting jeg selv havde noget begreb om!).

Og så fik jeg jo alle tiders julegave til sidst: Den bestod af en gæsteforelæsning af Louis Nielsen, som netop har skrevet en spændende kosmologisk afhandling, »Kvantisering af rum, tid og masse« hvor han har gjort sig nogle tanker, der har ført frem til svar på nogle spørgsmål, der blev hængende efter teorien om at kosmos var blevet til ved »the big bang«.

Det var en fantastisk time. Louis var ikke blot inspirerende, men det var også tydeligt at han var inspireret. Og eleverne hang ved hans læber. Jeg havde dem senere på dagen, og de fik mig til at overtale ham til at komme igen. Det er en kunstnerisk oplevelse at høre en virkelig kompetent person tale om hvad han har forstand på, når han også har fornemmelse for sine tilhørere, sådan som det tydeligt var tilfældet her. På fineste måde fik vi demonstreret at det er en fattig

åbelighed at skelne mellem objektivt og subjektivt. Louis Nielsen, fysiklæreren ind-
edte med at sige: »Jeg er, som alle andre
optaget af de tre vigtigste spørgsmål:

1) Hvem er vi?

2) Hvorfra kommer vi?

3) Hvortil går vi?

Og så kom kosmologien. Den slags kan en
religioslærer bare ikke sige, men hun kan så
interessere sig for fysik, og i vores tilfælde
kom så netop den glæde som kun de komp-
ementære størrelser, søgen og erkenden,
kan afstedkomme: Ved at undervise lærer
man at forstå nye sammenhæng. Og det
gælder så begge parter, hvis det altså er
undervisning.

KALENDEREN

Datoer - Værd at huske!

Januar

28. Forældremøde for 7. og 8. kl. kl. 13.00 - 16.00.

Februar

4.-6. Week-end.

7. Studieorienterende møde for 2. og 3.g.

11. Forældremøde for 9. og 10. kl.

13. 1. a og 10. kl. Stålvalseværket.

18.-20. Week-end.

20.-21. 10. klasse i erhvervspraktik.

25. Musikaften.

Marts

1. 1. - 3.g. Vyrld.

3.-5. Fastelavn - week-end.

3.-11. 10. kl. til Berlin.

10. Gøyebal, 9. kl. forældre inviteres.

17.-19. Week-end.

20.-24. Terminsprøver.

27. 4. time: Fællesmøde: Lars Oksholm.

29. 6. - 10. klasse Vyrld.

30.- 2. april Week-end.

April

7. Koncertbal.

15. Konfirmation.

15.-24. Påskeferie.

3. udsafgang lørdag d. 14. kl. 12.10.

Tilbage tirsdag d. 24. normal tid.

Maj

1. 3.g' sidste skoledag.

1.-10. Folkeskolens afgangsprøver - skr.

7.-10. Studentereksamen - skr.

Terminsprøve for mundtlig eksamen vil være fastlagt til

offentliggørelse i KONTAKTS maj-nummer.

Ommission: 20. juni.

(fortsat fra side 5)

solidt fundament af formelt sikker gramma-
tik egnet til egen skriftlig produktion, et nu-
anceret ordforråd inklusive abstrakter - for-
uden den ovennævnte enklere kommunika-
tive kompetence. Det yderligere mål for
gymnasiet er nemlig forståelsen af kompli-
cerede fiktive tekster og sagprosa på et vist
abstraktionsniveau samt evne til at udtryk-
ke og diskutere forståelse - og derigennem
hele den humanistiske fagkreds' kulturelle
perspektiv.

Gymnasiet skal som bekendt sidde på to
stole: almindannelsens og studieforbere-
delsens. Og disse to sæder giver ekstra øm-
me baller, når karaktergivningens fakirsøm
lumskeligt er spredt derpå. Grundene til at
vi ikke tør slippe karaktererne fører det for
vidt at behandle her.

Men selv om man som elev i 1.g sproglig
kan føle sig nedtrykt over sit store slid og sit
mere beskedne 8-tal i lyset af videreuddan-
nelsesmulighederne - så vil jeg alligevel
hævde at gymnasiets humanistiske fag, og
ikke mindst sprogene på nysproglig gren,
giver et enestående tilbud til 80-ernes unge.
Den snævre erhvervsrettede viden kan I
hente andre steder, men en erkendelses-
og vækstproces, med et gammeldags ord,
en dannelsesproces, tilbydes kun i det om-
fang, på det niveau, og i det tempo i gymna-
siet. Og den form for dannelse får I brug for
til selv at danne vores samfund og jeres
tilværelse.

Men vi må som gymnasielærere være mere
bevidste over for den måde, vi forvalter dis-
se værdier på, gennem den arbejdsform
der vælges og det ofte lammende arbejds-
pres der lægges på eleverne. Den spontane
lære- og arbejdsglæde som eleverne møder
med i 1.g forsvinder desværre alt for tit - der-
med gør vi dem forsvarsløse over for den
massive massepåvirkning som frister fra
banalkulturen. Leisner og Mylle, slap dog af
mand!

2.g. spillede *Det lykkelige Skibbrud*, og på opfordring anmelder Josephine Passer fra sidste års komedietrup forestillingen.

HERLUF OG HOLBERG

Rosiflengius.

Heis hev Holberg frem fra sin høje hat, som det jo er blevet gjort mange gange før her på vors meget traditionsrige skole.

Stemningen var høj, da dørene ind til Helen Hallen blev åbnet for endnu en gang at byde velkommen til 2.g's skolekommedie. Da den sædvanlige mumlen i rækkerne havde lagt sig, trådte vores rektor op på scenen for, med den traditionelle store gamle læderindbundne bog, at fortælle det spændt ventende festligt klædte publikum om aftenens begivenhed. Holberg har gæstet huset mange gange, men dog aldrig med *DET LYKKELIGE SKIBBRUD*, som stod på tapetet denne aften. Lyset blev slukket, forestil-

lingen kunne begynde.

Tæppet gik, der var ingen tvivl, vi var tilbage i det gamle danske miljø, meget romantisk og godt lavet, vores øjne mødte gammelrosa og hvide bindingsværkshuse med fine rosenbuske, i midten den nymalede hvide bæk med det smukke træ i baggrunden, vi var i Holbergs verden. Intet skulle vise sig at mangle, hverken de store kvindebedårere, Henrik eller Pernille, skøgen, den drukne... ja, jeg kunne blive ved.

Lad mig i store træk fortælle, hvilken rolle alle disse mennesker spiller i stykket. Eleonora er håbløst forelsket i den unge charmerende hr. Philemon, men da denne med sine digteriske kundskaber har udtalt sig respektløst om sin elskedes forældre, ser det ikke ud til, at han kan nære store forhåbninger om at ægte hende. Jeronimus og Magdelone ønsker derimod den smiskende, pukkelryggede Rosiflengius som deres svigersøn, en herre som efter deres mening er den mest ideelle i hele verden, men som sædvanlig, vi andre i salen ved bedre. Til alt held har vi også i dette stykke Henrik og Pernille, som kun vil de unge elskendes bedste, de to kender jo kun alt for godt fra sig selv til kærlighedens små kriblende vibrationer i kroppen. For at dette regnestykke skal gå op, må vi have noget at arbejde med, og til dette har Jeronimus heldigvis et fragtskib med en meget værdifuld last sejlende rundt på de store have.

Når dette ikke heiskindet hjem, kan man sådan set godt kalde ham for en fattig mand. Ved hjælp af intriger og ombytninger får Henrik, Pernille og Eleonoras bror Leander Rosiflengius til at tro, at skibet er gået til bunds blandt oceanets store mængder af fisk.

Den pukkelryggede skabning er derfor ikke længere helt så interesseret i Eleonora, som han har været. En pige uden penge er ingen pige for ham. Da sandheden senere

kommer dem alle for øje, og det bevises, at skibet er nået sikkert i havn, prøver Rosiflengius at trække i land, men har desværre alt for tydeligt vist sit egentlige jeg, og Philemon overtager pladsen i forældrenes hjerte som den evigt skønne svigersøn... men lyn og torden tænker den verséfodskrivende Rosiflengius, hævnens skal være sød, og med ham som anklager og Philemon som den anklagende, sættes en retssag på benene. Men selvfølgelig ender det hele i fryd og gammen.

Pernille og Philemon.

Lad os nu trænge ind bag maskerne og se på de forskellige skuespillere. Som ægtefællerne Jeronimus og Magdelone sås Carsten Jacobsen og Annemette H. Nielsen og jeg kan kun sige, at de spillede deres roller helt tilfredsstillende. Det unge forelskede par var Annette Snedgaard og Peter Heering. Sidstnævnte viste sig som en god charmetrold, hvilket vel heller ikke ligger langt fra hans egentlige natur. Eleonora spillede med en indlevelse, der til tider næsten kunne blive lidt for voldsom, men stemmen gik under alle omstændigheder fint igennem, og da den først var nået ind i øregangene på folk... blev den siddende. Dette var desværre ikke tilfældet hos alle skuespillerne, akustikken var meget dårlig, og publikum på balkonen og de bageste ræk-

ker havde problemer med at høre det meste af stykket, tjæe... til tider var den så dårlig, at selv Peter Heering havde svært ved at høre, hvad den hviskende suffløse prøvede at fortælle ham. Men selv sådanne ting kan have sin charme. Eleonoras bror Leander (Peter Vestergård L.) viste et meget stille spil, man kunne godt have ønsket sig, at han havde kigget lidt mere op fra sine skosnuder og derigennem have ladet os andre deltage i hans rolle, men med den søster, han havde, kunne det hele vel heller ikke være lige nemt. Den pukkelryggede Jakob Preisler viste en dejlig præstation, sminket til ukendelighed gav han den som den smiskende verseskræmmer, og på intet tidspunkt lod han os ane, at det var en 2.g. dreng, der gemte sig bag kostumet. Og så har vi jo Henrik og Pernille. Hermann Haraldson som Henrik var skøn. Hans lidt drengede facon gjorde ham uimodståelig, og han vandt da også snart publikums hjerter. Det var lige før man mistede pusten, da han på godt et kvarter fløj fra at være tjener til rollen som tjenestepige med kyse og kjole, for at slutte af som sømand, fyrende en lang smøre af på islandsk, dejligt spil. Pernille (Katrine Nielsen) spillede sin rolle, som havde hun aldrig bestilt andet hele sit liv, hendes indlevelse var meget god, hun forstod at få publikum med, at give sig selv. Intet var overladt til tilfældighederne, hver en detalje var pudset og plejet.

Det må indrømmes... stykket kunne til tider godt virke lidt trægt... men aldrig har jeg set et stykke med så mange skønne biroller, i bedste Holdbergstil blev vores sult efter godt skuespil mættet. Mens vi alle sidder optaget af Eleonora og Philemons ulykkelige kærlighed, overtages scenen pludselig af en fordrunken svamp (Peter Høyer), ikke mere end i godt 3-4 minutter sejler han hen over ecenen, men aldrig har jeg set bedre imitation af fuldskab, det kunne ellers let være blevet en pinlig affære, hvis rollen da ikke som her var blevet spillet af en person, som simpelthen var født til den.

Eleverne ydede selv en stor indsats med sminkning.

5. akt. Ja, det akt vil vi alle nok tænke på, når vi ser tilbage på skolekomedien 1983. Vi fik præsenteret et fyrværkeri af forskellige typer. Det ene vidne efter det andet blev ført ind i retsalen, det ene bedre end det andet, dog igen kunne man godt have ønsket sig en bedre stemmeføring, da det af og til godt kunne minde om mus, der stod på scenen (hvis man altså lukkede øjnene). De snakkesalige søstre (Vibeke Hansen og Janne Johansen), kaglende høns til den helt store guldmedalje. Hvad skulle den arme dommer (Stig Haldan) dog stille op? Man kunne kun tage sig til hovedet. Han var helt fin, men mit største problem var alligevel at tage ham helt alvorligt. Fra det øjeblik, han trådte ind på scenen, begyndte min ene fod ganske stille at vibrere, den ville ikke holde sig i ro, reggaerytmerne steg mig langsomt til hovedet. Var det virkelig en dommer, vi sad overfor, eller havde en affarvet Bob Marley ganske stille sneget sig ind imellem alle disse 1700 tals personer med sløjfer, silke og vuggende kjoler?

Som før sagt, de var alle gode, iblandt dem var bl.a. skolemesteren (Christoffer Castenskjold). Aldrig har han været så »du-stet«, og jeg tvivler på, om han nogensinde

bliver det igen. Skærsliberen (Claus Horneman), den tyske ildsprudlende officer (Søren Gatzwiller), jeg kunne blive ved med at nævne dejlige aktører.

Men lad mig dog her til sidst trække én frem. Han fik det ene latterbrøl efter det andet til at runge gennem salen, hans indtræden på scenen må siges at være stykkets klimax, han var fimset, fjantet, vidunderlig, han var fransk kavaler, han var Ditlev Ahlefeldt.

Uden 5. akt. havde stykket ikke været, hvad det blev til, men lad mig her sige tillykke til Nils Meyer Aarsø, instruktør på DET LYKKELIGE SKIBBRUD, han viste en evne til at finde de rigtige mennesker til de rigtige roller.

På et tidspunkt kunne det godt ligne et lille skibbrud, men skibet nåede helskindet i land med hele sin kostbare last i god behold. På skolens vegne vil jeg til hele staben af folk, som gjorde denne komedie mulig, sige TAK FOR EN DEJLIG AFTEN.

Henrik og Den Vægelsindede Dame.

Om Jens Fink-Jensen arrangementet

Christine Bonde

Fællesarrangement. Ah - endelig igen. Udsigt til at sove i hele to timer! Men ak - den kære Hvidtfelt havde efter arrangementet planlagt en hyggelig samtale mellem Fink-Jensen og nogle få og kræsent udvalgte klasser. Så for at gøre et godt indtryk (på Hvidtfelt!) og for at prøve at hæve den usle dansk-karakter, blev man nødt til at stille en masse umulige, intelligente spørgsmål! Det var de tanker der optog de fleste hoveder, da fællesarrangementet blev annonceret. Men virkeligheden blev en anden.

Et par dage før den store dag gennemgik vi digtene i klassen for at oparbejde bare en smule baggrundsviden, inden vi skulle lytte til og forsøge at fortolke digtene. Udbredt enighed om digtenes tandløshed! Men også på dette punkt måtte vi ændre holdning. Den nyligt erhvervede baggrundsviden viste sig at være et stort plus ved selve arrangementet. Det, at vi allerede havde stiftet bekendskab med digtene, gjorde at vi ikke kun behøvede at fæstne os ved ordene, men også fik tid til at føle stemningen i både digtene, Fink-Jensens stemme og den led-

sagende musik. En musik, der styrkede og understregede ordene på det utroligste. Og når Fink-Jensen holdt pause fra ordene for at lade Peter Dahl spille alene, gav musikken mulighed for at lade tankerne vandre indad eller for ganske enkelt at nyde den smukke musik. Den efterfølgende spørgetime gjorde arrangementet perfekt. Først hørtes naturligvis den obligatoriske frisen, fodskraben og drøbende tavshed, men da de kvikke elever først var kommet i gang, var de næsten ikke til at standse igen. Vi fik ikke leveret nogen færdigpakket fortolkning, men derimod besked om at det er op til hver enkelt at få noget ud af digtene, en besked, der var absolut befriende. Så behøvede vi ikke længere at være bange for at have tolket forkert, nu var alt rigtigt.

Fink-Jensens åbenhed omkring hvilke ting der inspirerer ham til at skrive, gav hele timen en afslappet atmosfære og tilsidst føltes det ikke længere som et møde, der var arrangeret af en håbe fuld dansklærer for at udvide vores horisont, men mere som et møde med en gammel ven man holder af. *PS.: For en fuldstændigheds skyld nævner KONTAKT at Fink var en af bladets faste medarbejdere i sin skoletid på Herlufsholm - og næsten havde debut i bladets spalter.*
Red.

Børns regneopgaver for- andrer sig gennem årene:

1950:

En landmand sælger en ladning kartofler for 100 kr. Produktionsomkostningerne er $\frac{4}{5}$ heraf. Beregn fortjenesten.

1960:

En landmand sælger en ladning kartofler for 100 kr. Produktionsomkostningerne udgør 80 kr. Beregn fortjenesten.

1970:

En landmand sælger en kartoffelmængde (k) for en pengemængde (g). (g) er mængden af elementer, for hvilket det gælder: g er en krone. I stregform må du for mængden (g) lave et hundrede små streger (////////)

//////// ////////////// ////////////// ////////////// ////////////// ////////////// //////////////
//////// ////////////// ////////////// ////////////// ////////////// ////////////// //////////////
- en streg for hver krone. Produktionsomkostningsmængden (e) er tyve (//////// //////////////) små streger mindre end mængden (g). Tegn billedet af mængden (e) som ægte delmængde af mængden (g) og opgiv løsningsmængden (l) for spørgsmålet: Hvor stor er profitmængden!

1980:

En landmand sælger en ladning kartofler for 100 kr. Produktionsomkostningerne er 80 kr. Fortjenesten er forskellen nemlig 20 kr. Understreg ordet »kartofler« og diskuter det med din sidemand m/k.

1990:

En landmand overlader staten en ladning kartofler for 100 rubler. I øvrigt er der ingen spørgsmål knyttet til situationen.

Trolden med de tre næser

Anne Greve Petersen

Der var engang, for ikke så længe siden, en lille skole, en lille 3 fløjet skole. Smukt lå den der med sit røde tegltag i birketræernes ly, for enden af den lille bugtede skolevej med de fine små parcelhuse omhyggeligt placeret side om side, helt parallelt, kun med de nyklippede hække som adskillelse. Det var yderst i den store kommune. Skolebørnernes pludren blev kun af og til afbrudt, når en flok krager var ude for at vende.

Det var i juni måned, skolens gråhårede og altid nydeligt påklædte inspektør havde sammenkaldt hele overbygningen til et fælles møde. Da alle nu således var samlet, hævdede inspektøren sin utydelige stemme (dog knap så utydelig som hans håndskrift, hvilket var alt, der var blevet tilbage af hans professordrøm) og talte således til sine kære, søde børn: »Ja, nu da I efterhånden er ved at være blevet store, synes jeg, at tiden er kommet, hvor I må gå ud i verden for at udvide jeres horisont og få jer en god solid uddannelse. Da jeg var på jeres alder,« fortsatte han »gik jeg ud i den store nymodens verden for at udnytte mine evner og prøve min lykke, og nu synes jeg, at I skal tage jeres lille brune ordbog og gå ud og gøre ligeså«.

Som sagt så gjort. Først begav den velbegaavede og veltalende Jacob sig afsted. Han kunne hele den lille brune ordbog udenad og havde tillige kendskab til 6 forskellige dialekter. Nu var det sådan, at for at komme til det store gymnasium, som jo var det eneste fornuftige mål for en dreng med hans evner, ja, så måtte han over den frygtede Suså bro, hvor den største af alle trolde holdt til, nemlig gymnasietrolden. Denne trolde var kolossal og så så fæl ud, at han kunne skræmme selv den modigste. Tre næser havde han, en vældig stor næse, en lidt mindre næse og en ganske lille stump som den sidste næse.

Det hed sig, at mistede trolden en næse, ville en ny vokse ud året efter. Nå, men Jacob skulle da gøre forsøget, og han begav sig over broen i sit nyeste tøj med sin fine »Cavalet« taske. Da han nåede ud på midten af broen, sprang trolden op og råbte så broen skælvede:

*»Halløjsa der, du lille splejs,
frygter du ej den store Heis?
Tag benene på nakken knægt
for første vyrd det bliver ej skægt«.*

Drengen blev helt stum derved, thi sådanne ord have han dog aldrig hørt, og i hans lille brune ordbog var de end ikke at finde. Uden at svare fortsatte han over broen så hurtigt han kunne. Men nu blev trolden gal. »Går du uden at svare?« råbte han »for det skal du have en næse.« Og så lagde han sin største næse på drengens skuldre, og den måtte han bære rundt på i 3 år.

Nu var det den forsagte Louises tur til at gå ud og prøve sin lykke. Hun kunne den halve ordbog udenad og havde tillige kendskab til 3 dialekter. Ligesom Jacob kom også hun til broen med sin lille brune ordbog i sin »Cavalet« taske. Da hun nåede ud på midten af broen, sprang trolden op på ny, og han råbte så broen skælvede:

*»Halløjsa der, du lille splejs,
frygter du ej den store Heis?
Tag benene på nakken tøs,
før diplene de slår sig løs«.*

Pigen blev helt stum derved og fortsatte, tankefuld og uden at svare, over broen. »Va' ska' du gå uden at svare?« råbte trolden, »for det skal du have en næse« og så lagde han den mellemste af sine næser på pigens skuldre, og den måtte hun bære på i 3 år. Nu kom Hans, også han var blevet rådet til at drage til gymnasiet, skønt han kun kunne nogle få nyttige ord, og den eneste dialekt han kendte til var hans egen. Han pakkede nogle skiver tørt brød ned i sin rygsæk, i tilfælde af at han skulle blive sulten på vejen, og begav sig så også over broen. Da han nåede midten, sprang trolden op og råbte så broen skælvede:

»Halløjsa der, du lille splejs,
frygter du ej den store Heis?
Tag benene på nakken knægt,
for første vyrd det blir ej skægt«.

ans, der ikke kendte noget til, hvordan
han burde tale, forstod troldens sprog og
varede ham nok så kækt:

»Du grumme troid jeg frygter dig ej,
du kan ej spærre vejen for mig,
i dig der færre krummer er,
end skorpen jeg i sækken bær',
til dig jeg siger ryg og rejs,
for min «Bedste«
har strikket trøjen til Heis.

Ja, kæmpen var rigtignok ikke vant til, at no-
gen svarede ham igen, men drengen havde
jo sagt, at han havde en Skorpe i sin rygsæk,
så en næse kunne han ikke give ham, da
han jo da ikke ville skade en af sine egne.
Hans fik da lov at gå nok så frejdigt over bro-
en og op til gymnasiet, hvor han gjorde sin
lykke, da han jo ingen byrde havde at træk-
kes med.

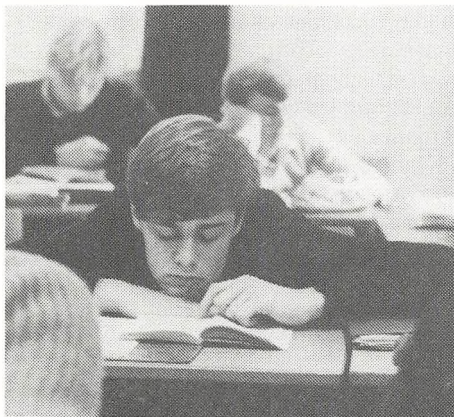
Og hvad så med trolden? Ja, han stod re-
sten af året og forsøgte at give sin lille næse
til et nemt offer, så han næste år kunne få
tre nye at dele ud af. Og vores tre små ven-
ner?, hvis de ellers nåede tilbage over bro-
en, så lever de nok lykkeligt den dag i dag.

Linoleumssnit af Sijmen Dekker, 8. klasse.

Hvordan bruger vi biblioteket på Herlufsholm?

Bent Zwergius

Blandt mennesker, der enten fagligt og/eller af kærlighed beskæftiger sig med litteratur, har der i den senere tid kunnet spores en vis bekymring for fagets placering i elevernes bevidsthed og for deres påståede manglende læselyst og færdighed, — ja, enkelte har endda spået bogens afgang ved døden. Årsagen til denne misere skulle bl.a. være det store udbud af opmærksomhedskrævende TV-spil, hjemmecomputere o.s.v. der alle konkurrerer med bogen om børnenes og de unges gunst. Ydermere er det blevet fremført, at eleverne i dag har væsentligt færre undervisningstimer i faget dansk end tilfældet var for blot 25 år siden. Det er måske værd at kaste et blik på brugen af biblioteket her på skolen!

Selve biblioteket med læsestue er normalt tilgængeligt for diplene to eftermiddage om ugen, men med baggrund i et ønske om at give vore elever mulighed for at udvikle sig til gode læsere - samt at give dem gode venner - er det desuden sådan, at yngste årgangs diplene - 6. kl - kan benytte »BUEN« (biblioteksstuen) i udetimen fre. 14.00 - 15.00. Denne ordning hænger sammen med, at skolens bibliotekar sammenfaldende er sovesalslærer for yngste årgang. Der er til dette formål anskaffet en del lettere børnebøger, illustrerede emnebøger og tegnese-

riehæfter, og disse benyttes flittigt af et stampublikum.

Mine egne danskklasser - i år 8. og 9. - anvender biblioteket i undervisningssammenhæng en gang om ugen, idet en lektion er henlagt hertil. Diplene er tilsyneladende glade ved at blive »tvunget« til at orientere sig blandt bøgerne og til at læse. Det siger sig selv, at ikke alle er lige gode læsere, og at ikke alle læser lige lædigt; men det er et krav, at alle skal have læst mindst én bog, som i forvejen er godkendt af mig, pr. semester. Over denne bog skriver eleven en boganmeldelse, som indgår i karaktergivningen. Derudover censurerer jeg ikke deres læsning, men vejleder og forsøger at opmuntre til at læse andet end Alfred Hitchcock og billedbøger om skibe og flyvemaskiner! Det er dog indlysende, at en dipel, der kun med megen møje kan stave sig igennem en læse-let-bog næppe vil gå igang med Silas-bøgerne eller tilsvarende spændende, men lidt »store« bøger; men vil stille sig tilfreds med at kigge billeder.

Interessant er det at iagttage den forandring af læsevanerne, der indtræder ved overgangen til gymnasiet. Det forholder sig sådan, at gymnasiets elever tegner sig for mindre end 10% af bogudlånet. Dette forhold ville ikke være så mærkeligt, såfremt der var tale om et rent børnebibliotek, men det er der ikke - snarere tværtom - de rene børnebøger udgør kun en beskedent part af bibliotekets bogbestand, et forhold, der hænger sammen med, at vore yngste elever er 12 og ikke 6 - 7 år gamle. Formentlig er forholdet det, at den forøgede lektiebyrde får interessen til at svinge fra skønlitteratur til faglitteratur, samtidig med at den forstærkede interesse for det andet kan lægger beslag på en hel del af den fritid, der førhen gik med læsning.

Konklusion: Bogen på Herlufsholm er ikke afgået ved døden, den lever og har det rimeligt.

SPORT OG IDRÆT

en oversigt over efterårets resultater.

ATLETIK

Kun to måneder af skoleåret egner sig til udendørsaktiviteter i atletik, og da der i skolesammenhæng er mange traditioner forbundet med denne idrætsgren, er det en periode med travlhed i frisporten. Efter træning i august måned indstiller eleverne sig til mærkeprøver i september, hvor samtidig en lang række af atletikstævner bliver afviklet med korte mellemrum.

STÆVNER: Et hold bestående af diple fra 6. og 7. klasse blev nr. 2 ved et bystævne 1/9 på Herlufsholm Stadion, og ved amtsstævnet i Nakskov fjorten dage senere fik holdet en placering som nr. 6. Lokalkredsstævnet 1/9 havde deltagelse af to hold fra 9. klasse. Holdene besatte de to første pladser i deres række, og gik derfor videre til amtsstævnet 7/9, hvor 12 hold dystede om amtsmesterskaberne. Her blev førsteholdet vinder, mens andeholdet blev nr. 10. Førsteholdet sluttede herefter sin serie af flotte resultater ved at blive nr. 10 blandt 16 hold ved landsfinalestævnet i Skive 21-22/9.

Gymnasieelevernes stævner blev for drengenes vedkommende indledt med træningsstævnet i Sorø 7/9. Både i ældre og i yngre gruppe vandt Sorø, og samlet lød resultatet: Sorø 146½ points mod Herlufsholm 122½ points. Ved regionsstævnet, som fandt sted på Herlufsholm Stadion 15/9, fik ældre gruppe revanche for nederlaget i Sorø, men de gode resultater rakte alligevel kun til en 3. plads i den endelige stilling. I yngre gruppen var konkurrencen hård; kun 2 points skilte Herlufsholm på 4. pladsen (21 p.) fra vinderne fra Nyk. F (23 p.). Skolens pigehold sluttede som nr. 5 ved stævnet.

MÆRKER: Syvkampprøverne til skolens mest eftertragtede atletikmærke, Gøjeskjoldet, blev i år bestået af Jesper Hansen 10. kl., Niels Hemmingsen 3.y., Sofus Olsen 3.y. og John Svendsen 2.b. Desuden har 7

elever fra grundskolen fået Sølvskjoldet. Den fineste udmærkelse fra Landsudvalget for Skoleidræt, Guld-Fakkel i sekskamp, er tildelt Jesper Hansen 10. kl. og Michael Plaugmann 9. kl. Følgende har fået Landsudvalgets Elite-Diplom, som kan erhverves i enkelt-discipliner: Christian Honoré 10. kl. (48,03 i spydkast) samt Lars Nedergaard 9. kl. og Michael Plaugmann 9. kl. (begge med 1,70 m i højdespring).

BASKETBALL

To hold fra 9. kl. har deltaget i et lokalstævne i basketball. Førsteholdet vandt stævnet, og blev 15/11 amtsmestre ved at vinde alle sine kampe til amtsstævnet. Hermed havde holdet kvalificeret sig til deltagelse i unionsstævnet 5/12, hvor det besejrede Roskilde amt, og tabte til Vestsjællands amt.

Ved et stævne for 3.g-drengehold fra gymnasieskoler i Syd-Sjælland og Lolland-Falster vandt skolens hold sin indledende pulje ved at slå Vordingborg 34-8 og Slagelse 25-8. I finalen tabte holdet til Nykøbing F med 25-36. Stævnet blev afviklet 12/12 i Helenhallen.

FODBOLD

Resultaterne fra kampene i efteråret:

27/8 Herlufsholm (kostelever) - Gl. Herloviaerne 1-5.

14/9 Næstved - Herlufsholm (hold I) 1-1, (hold II) 4-1.

22/9 Haslev - Herlufsholm (hold I) 3-2, (hold II) 10-0.

27/9 Vordingborg - Herlufsholm (hold I) 1-4, (hold II) 3-2.

3/10 Herlufsholm - Birkerød (hold I) 2-7, (hold II) 5-4.

9/10 Herlufsholm - Gl. Herlovianerne 2-1.

12/10 Herlufsholm - Stenhus (hold I) 2-7.

27/10 Herlufsholm - Næstved (hold I) 0-1, (hold II) 4-9.

Selvom førsteholdet led nederlag i de tre kampe i Kostskoleturneringen (mod Haslev, Birkerød og Stenhus), kan vi konstatere en resultatmæssig fremgang i forhold til foregående år, især bør førsteholdets resultater mod det stærke mandskab fra Næstved Gymnasium fremhæves.

Om gæsteelever

Mogens Jensen

I adskillige år har der fundet en særdeles livlig udveksling sted mellem elever fra den højere skole i Danmark og tilsvarende elever andetstedsfra, først og fremmest USA, men mange andre lande har været med. Her på skolen har vi bl.a. haft New Zealand, Sydafrika og Australien repræsenteret. Udvekslingen er formidlet af diverse organisationer såsom American Field Service, Lions og Rotary, som i vidt omfang tager hånd i hanke med, at det går de enkelte elever godt især hos deres værtsfamilier og i deres fritid.

Så langt så godt. Men er det nok? Gør skolen nok? Vi har ofte hørt beretninger fra egne elever, som har været på udveksling, og som kommer hjem vildt begejstrede over, hvad der er gjort for dem på den fremmede skole. Kan vi leve op til det? Gør vi nok for dem, som vi inviterer til at gå hos os i længere eller kortere tid? Svaret er: Næppe! - og det må alle, både lærere og elever gøre noget for at forbedre.

Prøv at gennemtænke situationen: Man kommer til et land, hvor man ikke kender en sjæl, et land med et helt anderledes klima og et land, hvor man (i modsætning til danske elever der sendes ud) ikke kender et eneste ord af sproget. Man er meget ensom. Man har meget behov for støtte. Det med sproget klares meget fint her på stedet gennem en glimrende undervisning, men hvad med resten, hvad med ensomheden, hvad med kammerater, hvad med det rent faglige i skolen?

Lærerrådet har haft sagen oppe til grundig drøftelse. Elevrådet bør også ofre tid på det. Mon ikke der kunne findes frem til nogle fornuftige forslag og nogle bedre ordninger end de nuværende?

En ide var det måske at lave en tutorordning forstået således, at der var en tutorgruppe blandt lærerne og én blandt eleverne - gerne med skiftende medlemmer fra gang til

gang. Lærergruppens opgave burde være at finde ud af elevens intellektuelle og kulturelle skabsmæssige stade, så han/hun blev placeret rigtigt rent klasse-mæssigt, fik sat en hensigtsmæssig dagsorden og udfærdiget et skema, der ville give udbytte og mulighed for at korrigerer eventuelle misforståelser. Udover dette skulle tutoren hjælpe eleven i gang, men også oplyse om hendes pligter og rettigheder. Evt. kunne man udfærdige særlige beviser på erhvervede kundsaker, som den pågældende måske kunne have glæde af senere hen.

Elevgruppens opgave måtte være at sørge for, at den fremmede følte sig hjemme, ikke blev ensom, men tværtimod blev draget ind i fællesskabet både i skoletiden og ved fritidsaktiviteter.

Realiseres noget sådant, er der da et håb om, at overgangen til det fremmede land bliver mildnes, og at oplevelsen bliver rent positiv. For et af de vigtigste formål (for os) må det være, at eleven drager hjem til sin egen land med et godt og positivt indtryk af Danmark i almindelighed og Herlufsholm særdeleshed.

ORIENTERINGSLØB

Igen i år inviterede Sorø Akademis terræn- og sportsklub til et fælles orienteringsløb i efteråret. Fra Herlufsholm deltog 16 elever i løbet fra 8. klasse til 3.g. i løbet i Sorø Sønder skov den 26. oktober. De fleste gennemførte løbet i fine tider, men helt i særklasse var sorøneren Mads Nedergaard 3.g., som vandt løbet, og Claus Børsting 1.g Herlufsholm, som besatte andenpladsen.

Ud over de allerede nævnte sportsgrene har der i efteråret været trænet flittigt i badminton, håndbold, karate, volleyball og meget andet; stævnevirksomheden fortsætter i forårssemesteret.

Endelig skal det nævnes, at et hold bestående af Hans Chr. Knudsen og brødrene Nielsen og Anders Eilersen har repræsenteret skolen ved et golf-stævne i Holstebro. Holdet blev nr. 9 blandt 11 deltagende.

»...FRA EN KORSANGERS LIV«

Liels Christian Koefoed

Forstævnet i Odense var arrangeret af sammenslutningen af amatørkor KOR 72, der havde allieret sig med dirigenten Henrik Sivane samt med Henrik Koppel og Allan de Vaal, sidstnævnte henholdsvis komponist og tekstforfatter til kormusical'en »Episoder fra en oliearbejders liv«, der - i overensstemmelse med en oprørende skildring af oliearbejderens liv: »Fjorten dage uden mand og liv...« og af havkongen, der forjæves synger mod menneskenes indrængen i sit rige: »Mit dybe rige imperium...« - i sit sangmateriale spændte fra hårløse, pågående og aggressive rytmiske sater til den lyriske ballade.

»Og kender vi endnu ikke hele spændvidheden, eftersom musical'en endnu ikke foreligger i sin helhed. Vort stævne var et arbejdsstævne, hvor 150 gymnasiaster under en professionel og inspirerende dirigents ledelse gav liv til de ellers døde noder, og hvor tekstforfatter og komponist tilskynde-

des til ændringer og nye indfald. Vi sangere fik næppe følelsen af at være medskabende, men vi oplevede uden tvivl at være undervejs mod et spændende resultat. Således blev da søndag ved middagstid vore anstrengelser så koncertfærdige som muligt, hvilket Danmarks Radio med vanlig sans for amatører gav genlyd af den 17. december. Alle korets medlemmer vil med gru og stolthed bevidne, at de tre dage i Odense var en stemmemæssig udfordring, ligesom ingen under hjemturen var i tvivl om betydningen af ordet *arbejdsstævne*. Også menneskeligt blev vor rejse en udfordring: 150 gymnasieelever fra hele landet udgør en broget flok med plads til strid og venskabelighed: nogle kastede handskerne med ideologien som bannerfører, andre rakte hænder og havde det umiddelbart rart sammen, men alle vi, der trætte vendte hjem til Herlufsholm, - og måske også de, som vi forlod - havde vistnok også lært andet end at synge - og vi vil gerne lære mere...

Efter 13 år på Herlufsholm forlod Per Jensen fra årsskiftet skolen for at tiltræde som rektor på Ingrid Jespersens Skole.

GYLDNE KÆDER OG RØDE ROSER.

Selv om den nyudnævnte rektor har travlt - også fordi rejserne fra Fensmark til København sluger tid - fanger vi Per Jensen efter fyraften til en hyggelig og engageret samtale om... din fortsatte indsats for den private skoles eksistens?

- Ja, da og dens videre udvikling. Det er ikke kun folkeskolen og de københavnske kommuner som kan føle trang til at analysere fænomenet »Flugten til de private skoler«. Også de private skoler må tage fænomenet op til vurdering. Vi må sikre at markedsandelen holdes, og på de rigtige præmisser: Hvad vil kunderne have, og hvad kan vi tilbyde?

- Det lyder som rendyrket markedsføring?
- Kald det bare det, man kan i hvert fald ikke drive privat skole uden at nok er villige til at betale for varen. På Ingrid Jespersens Skole står man netop midt i gennemførelsen af en analyse som skal kortlægge skolens profil. Det gør man ved at undersøge forældre-, elev- og lærerforventninger og forudsætninger gennem interviews, diskussioner og spørgeskemaer. Resultaterne skal så danne baggrund for planlægning af fremtiden og udviklingen. Man må afstemme og ajourføre det forældrene forventer og det skolen vil og kan yde.

- Kan du antyde hvad det kunne betyde, overført til Herlufsholm?

- Generelt kan man sige at mange forældre vælger privatskolen som et fravalg af den offentlige skole. Begrundelserne er de kendte: Børnene lærer ikke nok - har for mange vikarer. Skolen er for stor og der tages for få individuelle hensyn. Der stilles for få krav og gives for få stimulanser til gode evner. Ansvarret forflygtiges . og forældresamarbejdet er for ringe.

- Du har jo selv skoen på som skolenævnsmedlem og med børn på Holmegårdskolen. Kan du tilslutte dig kritikken?

- En væsentlig del af den rammer. Den ofte

udskældte politiske indoktrinering ser jeg dog ikke som et problem, og manglende forældresamarbejde skyldes mere skepsis og forbehold fra lærerside end manglende indsats fra skolenævnene. Med specielt henblik på Herlufsholm kan jeg sige at skolen får meget velmotiverede elever - og forældre - og at de stiller forventninger om en ret konservativ pædagogik med karakterer og prøver på et tidligere trin end i folkeskolen. De lægger vægt på pligt og arbejdsudfordringer.

- Nu er målet vel ikke nået gennem motivation og forventninger alene - hvordan ser du den typiske privatskoleelev i øvrigt?

- Herlufsholm har jo sit helt specielle klientel af udlandsdanske børn og børn i øvrigt med kostskolebehov. Både disse og den største gruppe elever på fx. Ingrid Jespersens Skole er lære-ivrige. Og spørger man om der er nogle der flygter til private skoler, de mobbede, de anderledes, så vil jeg påstå at gruppen er meget mindre end man skulle tro fra »kostskoleromaner«. En speciel og vigtig gruppe består idag i en slags problem-børn hvis eneste problem er at deres hjem og familie udgør problemet. F.eks. kan en enlig og travlt selverhvervende mor erkende at barnet har brug for mere opdragelse, varme, revselse, kærlighed osv - og så håber hun at skolen kan give det. I sådanne tilfælde vil en mindre privatskole - evt. kostskolen - tit blive valget. En krævende men udfordrende opgave.

- Så må voksenkontakt og på Herlufsholm sovesalenes størrelse være af afgørende betydning?

- Også det må skolen tage højde for. Men den største fordel sådanne børn har af kostskolen er efter min mening det tilbud om en aktiv tilværelse sammen med 35 jævnaldrende. Sådant en impuls skal nok skabe modvægt til den understimulerende kedsomhed.

- Hvad er i den forbindelse dine erfaringer med mobning?

- Fænomenet er sikkert meget overdrevet i medierne - i hvert fald har der eksisteret gnidninger og været holdt optagelsesprøver længe før vor tid. Man kan på kostskolen konstatere at mobbere sjældent findes blandt veteranerne, men typisk blandt relativt nye, usikre elever, som håber de kan befæste deres stilling ved selv at skabe et offer. Selv om der er tilløb til dette på sovesalene eller i klassen, er skolens styrke stadigvæk at den er så overskuelig at voksne kan have fod på tingene.

- Kan Herlufsholm leve op til de før nævnte høje forventninger om undervisning på et højt niveau?

- Det mener jeg absolut. Men det skal dog tilføjes at eleverne - meget forståeligt - ynder at omtale skolen som meget krævende og streng for at styrke selvtilliden. Mere interessant synes jeg det er at forældrene ofte har en meget forenklet opfattelse af skolens opgave: at elever skal spændes for og opnå gode karakterer! Basta! For mig er høje karakterer ikke et mål i sig selv, og jeg ved at mange kolleger på Herlufsholm vil noget mere med deres undervisning.

- Kan du nærmere definere hvad det »noget« går i retning af?

- -----

- Er der tale om en holdningspåvirkning?

- I hvert fald ikke en politisk holdningspåvirkning - snarere en menneskelig dimension i undervisningen - en opfordring til større åbenhed og modtagelighed overfor det nye man møder.

- Herlufsholm blev jo grundlagt på en kristen livsholdning - og morgensang i kirken, Te Deum og bordbøn har stadig en plads i skolens liv. Formidler skolen dermed en livsholdning?

- Nej, der tror jeg kun vi har at gøre med en tradition, men som sådan sætter jeg pris på den. Traditionerne skaber samling, så dem skal man bevare. På Herlufsholm mindes man bl.a. Herluf Trolle for ordene om de gyldne kæder. På Ingrid Jespersens Skole får nye elever ved optagelsen en lysørød rose! Den vækst og modning som den enkelte

elev undergår, symboliseres så af en mørkerød rose som man får efter studentereksamen.

- Hvordan ser du på forholdet mellem forældre og den private skole?

- Det må man gøre alt for at styrke. Jeg tror de tider er forbi hvor folk bare sendte deres børn på Herlufsholm p.g.a. sociale ambitioner. Idag vil forældre gerne give deres mening til kende om skolen, have indflydelse på den. Og det må en skole lytte efter for at den kan følge med i udviklingen.

- Tænker du på et formaliseret samarbejde?

- Kostskolens problemer er i den forbindelse afstande, evt. til forældre i det fjerne udland. Men den før omtalte undersøgelse på Ingrid Jespersens Skole har fremkaldt så positive og så mange svar fra forældre, at deres engagement er hævet over enhver tvivl. En bestyrelse og et repræsentantskab har man også gjort positive erfaringer med. Det vigtigste er her ikke den direkte indflydelse i styringsprocessen, men den påvirkning, som forældre kredsen får gennem repræsentantskabets debat. Den vil være en afgørende forudsætning for ledelsens beslutninger om ting som valgfag, grendeling, EDB-anskaffelser, indskolingsordninger, udenlandsrejser osv. Sådanne møder har på skolen næsten 100% tilslutning - et engagement som igen forplanter sig i den mand-til-mand reklame som er privatskolens vigtigste måde at skaffe elever på. Havde man den kontaktform på Herlufsholm foruden de nødvendige enkeltkonsultationer, ville det i øvrigt udmærkede Kontakt få langt flere bidrag fra forældre!

- Hvad tager du så med dig fra Herlufsholm?

- Mange gode ting, heldigvis. Blandt andet minderne om de gode og harmoniske klasser jeg har haft i de seneste år, hvor spændingerne mellem dag- og kostelever ikke fandtes. Og minder og venskab fra et åbent lærerkollegium med et fint pædagogisk samarbejde. Men mest af alt tror jeg skolens arbejdsmoral skal fremhæves, ligesom alle på Herlufsholm behandler deres skole med hensyn og ansvarsfølelse. Der er orden i tingene.

- Vi ønsker Per Jensen til lykke med »de gyldne kæder« og rækker ham rosen til afsked.

M. N.

Draisineforeningen

Nicolai Heering

1983 blev året, hvor DDF (Dansk Draisine Forening) fik startet aktiviteterne på den nedlagte jernbane mellem Næstved og Sandved.

Driften i det forløbne år er kun foregået med DDF nr. 2 (pumpeværksdraisine), da DDF nr. 1 (drivstangsdraisine) stadig er på restaureringsstadiet. Foreningen har fået forøget medlemstallet fra 18 til 35, så vi fortsætter med at prøve på at skaffe banemateriale så der kan blive plads til alle medlemmer.

Vi vil især koncentrere os om at få nr. 1 køreklar, få fat i jernbanecykler, starte medlemsblad, og, om muligt, skaffe en pumpeværksdraisine til i 1984, så fremt økonomien (suk) tillader det.

Hvis læseren har fået lyst til at vide mere, kan hun/han jo altid spørge et medlem (flest i 9. klasse) om, hvordan det er at være med i DDF. Håber at se noget til læseren. Hvis det ikke vil være tilfældet, så på glædelig genlæsning i 1985.

SUMMER SCHOOL - ATLANTIC COLLEGE: THEORY OF KNOWLEDGE.

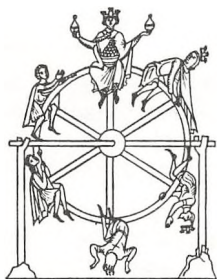
- et usædvanligt tilbud til herloviaanere.

Den internationale studentereksamen, International Baccalaureate (IB), har som et centralt led i sine læseplaner kurset Theory of Knowledge, der i løbet af ca. 100 timer sigter mod at danne et tværfagligt element fælles for alle studerende. Fagets form og indhold har været og er til stadighed grundlag for eksperimenteren og revision, og bl.a. tilbyder den internationale kostskole Atlantic College i Syd Wales kursets indhold i et 3-ugers Summer-School program.

Kurset henvender sig primært til studerende på de internationale IB skoler samt til engelske elever i Sixth Form (altså 2.-3.g. studiet). Men tilbudet er hermed også videregivet til interesserede herloviaanere specielt 2. og 3.g. Danske deltagere vil foruden de faglige indhold i kurset kunne have glæde af en kostskoleerfaring og et møde med jævnaldrende engelsktalende (noget som sjældent kan opnås gennem sprogskolerne).

Rammerne er særdeles attraktive, idet Atlantic College har til huse i et meget smukt beliggende slot suppleret med helt moderne undervisningsfaciliteter - og strand, bjerge, tennis, swimmingpool og andet godt er lige ved hånden. Kurset vil forme sig som forelæsninger, diskussioner, rollespil, film og praktisk arbejde med deltagerne fordele i grupper på ikke over 15.

Indholdet tager sit udgangspunkt i det fælles for eleverne kendte: de fag og arbejdsmetoder man kender fra undervisningen. Derefter sigtes der mod en sammenligning og diskussion af de forskellige erkendelsesformer inden for f.eks. naturvidenskab, samfundsfag, kunst og religion. Og endelig foresøger man at etablere en problematisering i retning af fundamentale filosofiske problemstillinger. De tre initiativtagere og lærere ved kurset har alle gennem mange år arbejdet som pionerer inden for faget på II skoler i New York, Singapore og England. Pris: £ 248 for kost, logi og undervisning. Tid: 24. juni - 13. juli.

TROLLEPRISEN 1984

Vagn Andersen

Da vi sidste år i et forsøg på yderligere at østliggøre Trolledag udskrev konkurrencen om Trolleprisen med emnet »Træ« ind- om overraskende og glædeligt nok 18 pændende og meget forskellige besvarelser.

Det var derfor med optimisme, vi gentog, hvad vi følte kunne blive en god og ny tradition. Opgaveudvalget bestemte sig efter lan- te overvejelser for emnet »Bevægelse« ud fra den betragtning, at der her var virkelig mange forskellige muligheder for at lade fantasien, evner og dygtighed komme til udfoldelse.

Midlertid har emnet måske vist sig at være for abstrakt, eller også føler de fleste, at der er det hårde, faglige konkurrenceræs ikke er så stort og kræfter til »udenomssnak«.

I hvert fald indkom der skuffende nok kun fem besvarelser.

Under arrangementet i Helenhallen på Trolledag blev besvarelserne forevist, og kultur- dvalgsformand Peder Sass motiverede ved- dvælgelsen af årets vindere.

Peder Sass ved præmieoverrækkel- sen.

Jeg befinder mig i den situation, at jeg ikke er bekendt med på hvilken baggrund man i år har valgt temaet BEVÆGELSE som ar- bejdstitel for forslag til Trolleprisen 1984.

Det giver mig en frihed til at bruge begrebet uden begrænsninger.

Jeg har allerede bevæget os en hel del i dag.

Jeg ved, at I har startet dagen på både be- væget og bevægende måde, og I vil også af- slutte dagen med bevægelse, omend den sidste del vil være noget mere løssluppen end den første.

Herlufsholm har af os Næstveder været be- tragtet som en stillestående skole, men her har der også været bevægelse.

Da jeg var dreng og boede i Herlufsholm sogn, gik i Ll. Næstved skole, betragtede vi herlovianerne (skorperne) som en gruppe overklasseløg der skulle kanøfles. Vi lavede bander og det blev aftalt vi skulle mødes og slås, men de *pæne drenge* fra Herlufsholm kom ikke.

Skolen har åbnet sig for dagelever og koste- leverne har bevæget sig ud fra skolen og deltager aktivt i foreningslivet. Det er glæ- deligt at skolen har bevæget sig, og får en mere socialt bred sammensat elevgruppe, MEN MON IKKE HERLUF TROLLE HAR ROTERET NEDE I SIN GRAVHVÆLVNING, da de første piger dukkede op på skolen Herlufsholm, — DET HAR SIKKERT VÆ- RET AF GLÆDE.

Vi bevæger os også selv - både bogstaveligt - og på et mere abstrakt plan. Og måske mere i dag end man tidligere gjorde.

I løbet af nogle få år vil mange af jer, som er tilstede her i dag, være draget helt andre steder hen.

Og I vil også have bevæget jer på andre må- der med hensyn til meninger, idealer og idoler.

Den pige eller dreng, som I er - måske ulyk- keligt - forelsket i i dag, vil fremkalde knapt så megen bevægelse i hjertet, når I træffes igen om 20-30 år.

Og de lærde lærere, der i dag virker nær- mest ufejlbarlige i al deres viden, vil også ta- ge sig mindre imponerende ud set med er- faringens afstand.

På samme måde vil I forhåbentlig også be- væge jer i jeres holdninger til det samfund, som I senere skal ud at tage aktiv del i.

Her på Herlufsholm bevæger I jer indenfor et beskyttet miljø, men skolen har i dag et bredere rekruteringsgrundlag, og man må uvilkaarligt opleve sammenstød mellem fle-

re kulturmønstre, hvilket er værdifuldt, men det stiller samtidig store krav til gensidig respekt og tolerance.

Da Herlufsholm har bevæget sig i retning af en mere åben skole, vil jeg til slut opfordre jer til at holde gang i denne bevægelse.

Årets vindere

1. præmien, 2.000 kr, tildeltes bidraget mærket PSYKE, af Ingrid Monsen og Tina Jannerup, en kombination bygget over temaet Sindsbevægelse, bestående af tre genrer: Musik, rytmisk gymnastik, dans og ballet samt film.

Dommerne udtalte: »Vi finder at skaberne af dette forslag seriøst og grundigt har arbejdet med temaet »Sindsbevægelse«. Det er lykkedes at illustrere sjælens og kroppens konflikter på en både blid, voldsom og kærlig måde.

Det var modigt af jer, under inspiration af Anne Linnets LP »Marquis de Sade« at gå igang med og løse denne opgave.«

2. præmien på 1.000 kr tildeltes mærket ARGON, som viste sig at dække Jens Chr. Liebe.

»Dette forslag præmieres for ideen og for udførelsen af det elektroniske digitalur der, når strømmen tilsluttes, på sin måde viser *bevægelsen i tiden* og endvidere med sine indbyggede alarmer kan skabe bevægelse i dets nærhed.«

3. pladsen blev delt mellem opgaverne mærket VIDEO, VIDEO (500 kr.) og AURA (500 kr.). Videofilmen som var lavet af Steen Jauer og Katrine Nielsen fik følgende dommerord med på vejen: »Præmieres for sin sans for at fange og fastholde to hjemlige funktioner, den ydre bevægelse og den indre tankebevægelse. Ideen finder vi enkel og beskrivende for den dagligdag vi befinder os i.«

Mærket Aura, Karin Rørbech, havde indsendt to fotos og et digt. »Dette forslag præmieres for dets billedlige beskrivelse af sindets indre, en dag let og lys, en anden dag mørk, samt endvidere en tekst der beskriver denne sindets vandring som vi ikke altid selv kan bestemme.«

FOLK OG FÆ

I efterårssemestret har skolen haft en pædagogikumskandidat, Hans Henrik Sønersgaard, der har fulgt undervisningen i fagene dansk og geografi i klasserne 2.z, 2.b og 1.a.

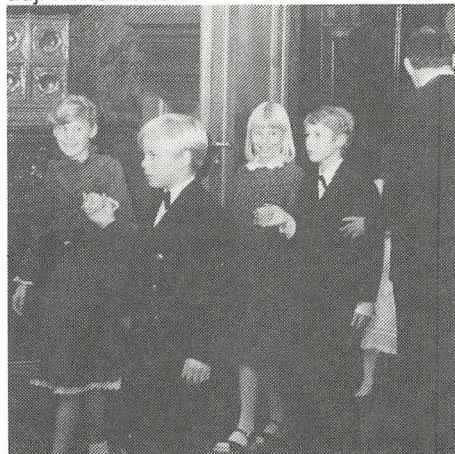
Den 11. september fyldte forhenværende rektor Poul Kierkegaard 75 år.

Den 22. oktober fyldte rektor Gert Olsen 50 år.

I perioden den 28/11-3/12 var adjunkt Lars Bradram udsendt af Undervisningsministeriet til Hessen for at følge en konference om »Medien in der Schule«. Den rapport over konferencen, Lars Bradram har udarbejdet, er sendt til tidligere lærer ved skolen, nu undervisningsinspektør Ib Fischer Hansen.

Desuden har adj. Lars Bardram på Gads forlag udgivet en bog indeholdende dialoglisten til filmen »Lili Marleen« samt en efterskrift. Bogen er illustreret med billeder fra filmen.

Pr. 1/1-84 er adjunkt Per Jensen udnævnt til rektor ved Ingrid Jespersens Skole. Per Jensen har undervist på Herlufsholm siden 1970. Han var de sidste år kollegernes tilidsmand og efterfølges på denne post af adj. Hans Hansen.

Balgæster ved indmarchen til Bleballet.

Eksamen i religion?

Marianne Olsen

Vi går faktisk og venter på besked om hvorvidt der fra 1985 vil komme studentereksamen i religion. Ventetid betyder her i landet tid til eftertanke, tid til debat, og hver gang noget nyt er på trapperne er det især vigtigt at stille de rigtige spørgsmål for at se sagerne i ret sammenhæng, i den sammenhæng vi synes er den rette, så at tingene også kan forme sig så rimeligt som muligt. Det er svært at spørge rigtigt, især hvis man er lidt hurtig i det. Man er altfor tilbøjelig til at tage de eksisterende ordninger for givet, men i samme grad man er det, er man et let bytte for agitation og lethedsløsninger. Jeg vil altså her benytte lejligheden til at stille de spørgsmål som jeg finder må overvejes; jeg vil også forsøge at finde nogle løsninger og hermed opfordre alle til at overveje sagen. Mit første spørgsmål er hvorfor der i en eksamensskole ikke som en selvfølge altid har været eksamen i religion. For en nutidsdansker, der ser sagerne i frøperspektiv, er der ingen forståelig grund til det, men går vi halvandet hundrede år tilbage i tiden, bliver det mere forståeligt: Dengang var religionsundervisning det samme som kristendomsundervisning, og eleverne blev undervist for at blive gode kristne mennesker. Det blev de naturligvis ikke for Vorherres skyld, men for det samfunds skyld som de levede i, og som forstod sig selv som et kristent samfund, og dengang blev de også bedømt efter hvor bibel- og salmestærke de var. Senere blev tro en privatsag i vores samfund, mens undervisningen i den kristne religion fortsatte, og det var da klart uetisk at give karakterer for noget man ikke ellers skulle stå til regnskab for. Man har da også haft en periode hvor der slet ikke har været givet karakterer i faget. Og når man ikke længere skal være kristen, vil det være naturligt også at ændre fagets indhold fra ren kristendomsundervisning til undervisning i også andre religioner, ligesom det vil være naturligt at ændre kris-

stendomsundervisningens eget indhold af forkyndelse til oplysning. Nu er der altså tale om et fag i rækken af de humanistiske fag vi i øvrigt kender i skolen.

Et oplysende fag må kunne vise nogle resultater hos dem der har fået oplysning. Ikke desto mindre er det hele ikke så ganske klart. Mange, både lærere og elever, er kedde af tanken om eksamen i religion. Det der først falder i øjnene er naturligvis magelighedsgrunde; men det er let nok sagt. Det er ikke noget egentlig mageligt i at skulle bedømmes endegyldigt ved en årskarakter; selv om der da ikke er nogen tvivl om at man ikke går rystende nervøs og samler sammen på notater til eksamen, når der ikke er sådan en. Der er dog en indholdsmæssigt saglig grund til at eksamensløsheden kunne være et gode, især hvis vi havde nogle flere timer. (Et gymnasieforløb har ikke mere end 100 religionstimer på to år.) Vi kan nemlig tillade os at lytte til hinanden; her er en meget sjælden evne, som vi altså kan opdyrke i beskedent omfang. For mig at se er det noget som kræver både overskud og mod, at kunne lytte til hinanden, men jeg må indrømme at eksamenspresset hæmmer opdyrkelsen af denne evne. Det hænder ikke sjældent at elever siger til mig at de er klar over at de kan blive hørt, at deres tanker kan blive overvejet i religion, men, ikke sandt, så står vi jo over for det helt store problem i skolen i det hele taget, og i omgangen med hinanden. Det kunne nok være værd at tage op, men havner vi så ikke lige pludselig i en slags højskole?

Indtil videre må min konklusion derfor blive at så længe religionsfaget optræder i eksamensskolen som et humanistisk fag, skal der være eksamen.

Men det bliver selvfølgelig nødvendigt at stille det næste spørgsmål også: skal religion overhovedet være et gymnasiefag? Hvis gymnasiet fortsat vil give et - omend ganske elementært - indblik i menneskelig tænkning og færdighed, er religion absolut uomgængelig. Det er en farce at faget har så lille en »krop« i gymnasiet. Den allerførste

omverdenserkendelse vi ved noget om, er blevet til i form af religion (uden at jeg her vil komme ind på det vanskelige emne, hvad religion i det hele taget er). I alle de livssituationer, mennesket ikke forstår noget af, benytter det sig af det religiøse sprog, også når det personligt har et ganske uartikuleret forhold til al religiøsitet, for der er ganske simpelt ingen der »har fod på« tilværelsen. I stater hvor religion betragtes som opium for folket kan vi i timerne registrere de samme religionssociologiske mønstre som i stater med et godt forhold til kirke, ligesom vi i disse sidste kan finde lige så væsentlige sociale elementer i det religiøse som i de statsdyrkende samfund. Hos den stærkt religionskritiske Freud fin-

der vi pludselig at han kalder sin »gud«, for nuften, for Logos - akkurat ligesom evangelisten Johannes! og begge har formentlig en fælles udgangspunkt, nemlig Heraklit. Eftersom vi kommer ganske uforståeligt og forudsætningsløse til verden og ikke er her ret længe, er det meget rart at have nogle pejlemærker; og så bliver det jo vores egen sag, hvad vi vil bruge dem til, Men det ville være for dårligt hvis gymnasieskolen ville fortie at de er der - også i form af religioner. I kan naturligvis sige at det siger jeg bare fordi jeg er religionslærer, men det er altså slutte bagvendt for det er lige modsat. Jeg blev nemlig religionslærer i et stadigt arbejde med de ovenfor omtalte spændinger og på trods af fagets spinkle prestige udadtil.

SET OG SKET

September

22. Vi deltager i fodboldstævne i Haslev.

24. 6. kl. på det traditionelle week-end-besøg hos Poul Bentzen.

Oktober

14. Ved morgensang i kirken overrækker eleverne et smukt japansk kirsebærtræ og en kæmpelagkage til rektor i forbindelse med dennes 50 års fødselsdag den 22. i efterårsferien.

25. Kaptajn Gunnar Høi, Dansk Skibsadoption, orienterer om erhvervsmuligheder til søs.

29. Blebal i festsalen for grundskolen.

31. 3.b + x på religionsekskursion til København med Marianne Olsen.

November

2. 1.x på ekskursion til Holmegård med Carl Bruhn.

7. »De private Gymnasieskoler« afholder repræsentantskabsmøde på Hørlufsholm.

10. Vildtaften med underholdning ved tryllekunstneren »Zimba«.

11.-12. og 13. Skolens kor under ledelse af Koefoed deltager i gymnasiekorstævne i Odense.

14. 3.a, y og z med Marianne Olsen på religionsekskursion til København.

15. 7. kl. deltager som klappere i den årlige klappagt.

25. 3.x på ekskursion til Risø med Ca Bruhn.

26. 3.y + z på ekskursion til Risø med Ca Bruhn.

December

2. Komediebal, 2.g opfører Holbergs »De lykkelige skibbrud« under instruktion af Aarsøe.

9. og 10. Forældremøder for 1.g.

11. Ved en festgudstjeneste indvies kirken nye orgel.

16. Juleafslutning på sovesalene.

17. Juleafslutning i kirken. Under ledelse af Koefoed glæder koret os med nogle dejlige engelske Christmas-Carols. Steffan Hansen og Morten Stanley Hansen 1.g bidrage med numre for orgel og kornet.

Januar

9. Skolen starter efter en dejlig lang juleferie.

11. Forældremøder for 2.g.

14. Trollemorgen, arrangement i forbindelse med overrækkelsen af præmier for året Trolleprisopgave, bal omfattenen.

18. Orienteringsmøde for aspiranter til 1.g.

16.-23. 2.z rejser til Athen med Han Hansen.

20.-27. 2.a + y rejser til Paris med Elen Daltorn og Erik Anker Nielsen.

27.-3. 2.x rejser til Rom med Ulrichsen.

KONTAKT HERLUFSHOLM

SKOLENS KONTOR

8.30 - 11.30 tlf. 72 60 97

Lektor. Eva Bardram

Rektor Gert Olsen, privat 72 07 08

Adm. insp. lektor Normann Jørgensen

GODSKONTORET

72 01 01

henvendelse vedr. økonomi)

GOVESALENE træffes bedst 16.30 - 17.30

BUEN 72 10 98

Adj. Lars Bardram

SKOLEBYGN. VEST 72 76 13

Lærer Sten Løth

SKOLEBYGN. ØST 72 00 20

Gymovl. Tage Aamodt

EGMONTGÅRDEN 72 03 71

Lærer Bent Zwergius

MUSEET 1 72 32 66

Adj. Niels Chr. Koefoed

MUSEET 2 72 04 98

Adj. Carl Bruhn

KLASSENGÅRDEN 72 04 30

Adj. Nils Ulrichsen (boginspektør)

SYGGEPLEJERSKE 72 03 45

Sygeplejerske Fru Normann Jørgensen

KLINNEDSTUEN 72 43 05

Fru Braae (henv. vedr. vedligeh. af tøj)

ØKONOMI 72 04 83

Frk. Jensen

VARMECENTRALEN 72 72 79

SKOLENS ØVRIGE LÆRERE:

Nils Aarsø, adj. 73 18 05

Vagn Andersen, gymoverl. 80 08 27

Elevtelefon: 80 01 70

H. Wohlfahrt Andersen, studielektor 72 27 48

Hans-Jørn Bentzen, adj. 59 41 18

Poul Bentzen, lærer 78 22 27

A. Bossen, lektor 72 24 51

Lise Casmose, lærer

specialundervisning 73 75 11

Bjørn Christensen, adj. 73 84 65

Elena Daltorn, adj. (01) 58 46 59

Karen Fanø, adj. 72 61 18

Anna Sophie Hansen,

adj. studievejleder 79 72 10

Hans Hansen, adj. 72 86 31

B. Illum, sløjdlærer 72 90 23

Jan Jensen, lærer 73 46 99

Mogens Jensen, lektor 72 24 71

Sv. Krarup-Christensen, adj. 77 41 20

Jens Krogh-Madsen, adj. 72 61 18

Bjarne Levin, lærer 74 74 46

Carsten Levinsen, lektor 72 26 13

Jørgen Løwe, lærer 75 16 13

Erik Anker Nielsen, adj. 72 81 08

Jørgen Hvidtfelt Nielsen, adj.

lærerrådsformand, studievej. 73 06 50

Louis Nielsen, adj. 73 54 35

Mads Nielsen, lektor 72 45 33

Benny Njor, lærer 74 69 85

Kristian Olsen, lektor 72 62 32

Marianne Olsen, adj. 72 62 32

Ole Pedersen, adj. studievej. 75 66 65

Jens Trandum, adj. 72 71 28

Gunnar Væрге, adj. 52 19 00 lok. 354

Gudrun Aamodt, gymnasioverlærer 72 00 20

VED ORDINÆRE REJSEWEEKENDS

Bustransport: Afg. Herlufsholm ca. 14,15-ank. Kbh. Hovedbanen ca. 15,45

Afg. Herlufsholm ca. 14,05-ank. Korsør til forbindelse Fyn-Jylland.

Afg. Kbh. Hovedbanen 19,30-afg. Korsør afpasset efter forb. Nyborg-Korsør.

Bussernes holdeplads i København ved TB-stationen i Ingerslevgade.

